

Okresem.

Na vyprávění jeho literární
kavárního kroužku Stančkovsky
osmělují se vstoupiti před vás a
mohu říci že jest mi velkým
pohledem předvésti vám o
národní svých i všeobecných
něco ze spolkové života,
v jehož různých vztazích i
působení mohu říci po 20 letech
nemálo. Einem jsem byl a
dosud jsem.

Spolkový život náš pokus
se národních i všeobecných
krajů totiž je pro národ
naš něco, čeho se nemůžeme
a nesmíme vytknouti, v
něm povstává každý náš
středisko svých snah a
národního působení.

Dokud národ náš smatá kudy,
po kruhách dobách poroby pokrou-
žen byl v spánek, Dokud nehou-
fal si pagnemouti utyrané hla-
vy své, Dokud nicem byl skýva-
ti se svou materskou, Dokud
sake' nevell u nás žádný ni-
kot společenský ani spolkový!

Vyšlo to se k tomu a přine dbe-
lo se o to, aby veskeré al vyjma-
né si bezvyknamu, schůžky co
mogu byli obmezeny a zakaza-
ny a aby vůbec Druh Druh
Čech Čech ^{se mnoho nepřítal} ~~staven byl~~.

Lehký pak je pudem přiro-
zeným, pudem lidskosti, svůj
k světu, povždy by a po
jeho přikoumlosti souží tak
sake' nebylo možno, aby spůsob
teto sevrénosti, teto nesamostatnosti,

hlouběji se ponořel a naučiv se všem
opravěním, v místech potřebných
konali se schůzky klery a krupě
dobře vyučeného a učeného
planoviska, historicky tak slavného
národa našeho, jak probouzí
se správně k malátnosti opět
k životu a činnosti na poli
národního působení. * ^{Fyl Keger} ^{trouba}
Když pak roku 1860 vydán
byl nového diplomu, doprovázel
se po vlacích našich po
vlacích českých národoslu-
schůz ~~an tímto~~ ^{kdy} přichel u nás
vni faverky, národosluž-
sluhoval ochotně a ušlech-
tivěnost národa našeho,
kdy doufalo se že přivede vlas-
absolutistických na něm páchajících
rozruha hlu, budou napraveny,
tu v celém národě nastal

Čiely, kno^h a u^čen^íky x^řovny,
byly se všech oborech veřejné
činnosti:

Robu^šem jⁱvilo se na všech
stranach vlasti na^ší a živob^šem
společenským klou^š se rokem
jim^o valně obrodil, jazyka
materského sjednotána uka
i važnost, jⁱsné národní o^š
na všech stranach se o^švali,
pokrok v literatu^ře valně
se vy^šmahal, veřejné prosby,
petice, na provedení k^ornopravn^í
nosti posílány byly se všech
stran a ne^utes^šen^í jⁱvila
se činnost vlasteneckých
spolků. Je^šť v práve^š n^áše ozve^š
co^švala se plachým i ve^šleplodným
vy^šma^šem, he^što ne^umo^šno^š

~~naše~~ Spojenými silami "neb,
našich jich jevil všetranný,
a překvapující námky neboť
ve společných ústředích se
mysl našeho lidu probouzel,
lásky k matrice naší, ke všem
našim zájmům. K společnému, dříve
byla, přetvářkou nasvětlující a
náležitým silám aby pokroková
a veřejným vystupováním
stali se odraznými a platnými
věcmi. Je veřejný a společný
živost naš^{to byl a bude} ~~to byl a bude~~ ^{to byl a bude} ~~to byl a bude~~ ^{to byl a bude}
části ~~části~~ k užšímu, bohatosti,
vládnutí, vlivu, neboť
porovnání slavnosti, výledu,
besed, knihov, výstav, návštěv
starých hradů a příměsí, jaký
i vůbec míst historicky významný
obstávala, se taková brána novému
světovému národnímu výstupu a puzo-
vení.

Kde také oceňovala se a
plavila památka mužů a
vlad slavných, tyh a vůbec
vzbudovalo se nadšení, které
způsobilo mocné hnutí v celé
zemí.

Salva se nejen posadila
k jedné věci za účelem
vlasteneckých potřeb, je
i také vznikala sbírka knih,
v níž i snaze hledat spolek
jeden druhý převládoucí
a učiněny i jiné základy k
podnikům a usilování k tomu
v pravé míře důležitosti spolku.
ho i vola do Prahy osvědčení a
po většinu hlasů lidí.

Salva se ze spánku vzbudovalo
bylo českému muzeu - kalosau
byl vlastenecky velmi důležitý

spolek Svalobor, ku podpore českých spisovatelů, hlavně štipendium na cesty vědecké, ku podpore mrtvých rodin spisovatelů k vydávání životopisů, portrétů a přiznání pomníků. První tohoto spolku, jemuž poslal se u čelo slavný historiograf náš Fr. Palacký, byly mnohoslibné, jmenem jeho včelečně posklo a dnes spravuje ředitelství Svaloboru již několik let a má a fondů. Hlavní sbor pro řízení velkého státního divadla uzavřel se k nové a vydávající opět činnosti a pokračoval kvádne v díle přes ledy kapotěm.

By v kruzích mimo Prahu v kruzích do hlavních polních

nastal svezší puch, slovo
Různé Spolkové a vlastenecké
prosvětářské společnosti v
čele svolávaly schůze, v nich
pokovalo se o důležitých odbo-
ných otázkách k rozvozu
domácího zemědělství.

Rolnictvo i řemeslničstvo
pobíháno k podnikavosti,
a k hájení poněkud svých
zájmů. Počali se zakládati
záložny a jiné dobročinné ústa-
vy, které hlavně hmotným
přisobem a tímto svým us-
pomocny býti měly.

Velkého významu pro život
spolkový měl farář a maji-
tel domu, kde spolky jich
činnost především věnována
jeví na prospěch vlastene-
ckých a dobročinných účelů.

a ta sejinca spolky ašobneke
vykonali velky ukol v zivote
sheynamovaniem na slove histo-
rie, prevadenim slovyek predka
nasich na jivisti ankyu pch
slozem vyplamencovalo a utuxor
valo se tenke Du vedome a hudo
narodni Svila se osveta a
hudra laska k vlasti k rodnem
mu nasemu jazyku. a kmeuško
nkoľu kapise prisouditi ke
spolkem prevackym a sokol-
skym klere vyukly sbebe
sivsaťak a tu v prvom rade
bye pmeovali pravdy, Hlahoz
klery pestovacem krevi klasického
i zabavného kazal s navaek vla-
steneckych družstev jednot
vyukajivich mist a kaby aial
na sta vernych Slovencu klery
krasicef a kesteu zremem k
sedi Duem k vlasti; pomahaj
pravouci a utuxovat narodu vedome

+ Prodnké Hlaholu bývaly
v dalším Jenseim; nyní
na jich úspěchu naplňoval se
po Čechách a hučby milovny
česky lid nebyl nakládati, i když
na všech Stranach neukova
spolky pěvecké a když pak de
vornu pražského křídla se a
na neukove vystupovali, počali křes
nacti Spolkové po českém neukov,
a jdu nejlépe poznati bylo kterak
sa česká píseň dny tvoří, kterak
Doveřla lid nás pozdraviti a
pobídati k Eilosti a práci
Einarové. Kniha tu z jiného
dokladu o důležitosti a
výsledku spolkového umu
u hodného života, jeho
národ nás nemůže postihnouti
nikdy a jehož musíme zachová
vat, ať se nám stane celým
a plodným pro svůj národ a pleť.

+ A cox to naše junácke Sokolsko,
přijíždějí jemu ohled upravit. Dile-
ktsab a očechu přijíždějí nejprve
mít si při porouzení pubobnosti
jeho velvysloující, tyč sech zahla-
vateh, ora mri, tyse a mudi. Tyne-
na, které jako Dve, jasne hvězd na
vzhorn vlasteckého našeho kumst
povýdy, jistavou nam vodítkem,
Sokolské pívody, jím v seč stop
mrazích, letovicna jednovla sou
skracem obecenských aucti, hájíte-
kem svobody a jasav demokra-
tických, plny jarosti a vyledu,
shledenosti, síly. Mysluka
sokolska zapustila hluboko
koreny své v život národní
andres jím manuz na vo pivo-
sakových, které ai žaji pro 1500
čtenu a vedne se to, haluz vzhled
vaji se daleko široko, neboť

lake v Polse, Kraguje, Chorvatska,
Srbaska, Dublarska, bar i ta
oceaneu, kugeu, jona v kaseu
po uvodu jednosy Sokolske
Kdo vpravu, velkopych
vstetn Americkeho Sokola
i americkych Obcanu do
vlasti nasi, kdo pouknu
jeu dovodu posouditi ze toho
uvahu hodne vto bylo tak
vkrveteu pivola spolkoveho
seu myi, dagnati, ze spolko
ny nas fivost prevedsim
ze uvavati a ocuviti a
ze hlavne jim zajem narodu
ho i povsechneho fivola
jest pedrovati, jest
hajeti a zachovavati.
Tretim namu priblizim.

spolkem z let Sčesatzko
jest Umělecká Beseda jím
zakládátekem byl zveřejněn
J. Weing. Umělecká beseda
pokud je v něm všem pracem
pěstuje krásné umění vůbec,
ona jest střediskem českých
literátů, hudebníků a umělců
vytvářených, jímž nebyla
a do dnes poskytuje útulek
a vhodnou příležitost k
vzájemnému vyšetřování
se a ustáhlé kápravě.

Cela řada polárních činností na
prospěch domácího umění měla
o zřízení činnosti tohoto
spolku, jehož snahy jsou
ustáhlé a po časné celým
národním podporovány.

6
Pravda života spolkového
jeví se každému obličením stanov
vího k těm, ad divadlu
či převem ad hudbou neb,
setoovikem, výtý jistě nám
co vpruvu ne myslasit, duha
co abuv ne ~~se~~ a robaia k,
člověka ad jý su i tam vuviz
kaj nepřítel, kléri, kavču
j neb nemuvavaj činnost jeho,
to přece řádu neuvre a aprit
nemuv se vyhybáním se kru
hu spolkovému, hovení si
v nečinnosti a nečinnosti; ne
byla by vrostla ani ta nepřev
si mystika nebyla by se,
provedla ani to nepřev
kto národní, krato, jevila
by se vosa ta žmala světost

La ospalost jakáž jívla se
La časa poroby národa našeho.
To jest jisté že chceme-li k pítí
něco mít. Dív musíme v m. 1864
Přípravná doba spolkové
kivola po roce 1866. Když po
nešťastné válce rakouské
pruské klesal hospodářství
přimysl i obchod merou úžasnou
kdy vymanat se počala málo.
možnost, která celou řadu ro-
ků přijela k vyšetřování se
za more, když bi da že všech
obran řela nastala v roce
1867.

Tu zejména české detstvo
pochopilo důležitost i prospěch
majimého příručen a udivi-
lo důležitosti krok k mohutnější
organizaci jeze ovšem
bylo přičem spolku detstvá

12
ka ušlechtnému vzájemnému
zájmu české křesťanské Dobroty
Dobročinnosti svou působí
a mnohou rovnou příspě-
hu podporou svých členů
jich vlivem v široké a
křesť. působení svým i zava-
zením širok v kruzích svých
mnohem vlasteneckému
podniku v značné míře
příspěti.

Příznivá doba nastala
živému spolkovému také v
roce pomělo po návratu před-
sedy českých vlastenců z pražské
slovanské pouti podniknutí.
do Moskvy za příčinou
výstavy etnografické.

Veškerá slovanská vzájemnost
obživla a vedoucí pokračování

přibývením a narozením Slovanským
kapitla si cestu do veslov nepřestá
sich. Tehor roku přizena pastubou
da Cdr. Gregora Matice lidu
spoleka pro vydávani toby ok
a laciných knih českých, jeho
první předseda byl prof. O.
J. Tichý. Spolek ten kva do
dnešni doby vykonal již mnoho
dobrého a podnes vydává spisy
řadit a populární, které prosem
pastubou nejhojnějšího rozšíre
m. Ktravym aspechem spolkové
by ruku byla nejkrásnější a
nejvýznamnější manifestace
našeho národa, slavnost
kladeu základního kamene k
velikému národnímu divadlu
16. května 1868. Vlastenecké
spolkové i korporace, nastupaj

okresu, obci i jednotlivci vy-
pravili se k ní jako k nej-
slavnějšímu svátku národní-
mu a jeho významu vypravo-
vat bude ještě po slabší
podomstvo naše Starostlu
přivod čítající přes 1000 osob.
Který poskytoval pohled rovněž
jako pesky jako imponující a
který sestával z vlasteneckých
spolků, banderů a korporací
z rozličných krajů Moravy a
Čech, byl velkolepý.

Kdo byl svědkem nekonečného
schůz jásotu lidu a nadšených
projevů plynoucích z nečís-
ných pocitů vlasteneckých,
kdo viděl ty nepřehlédlné davy
našich spolků uměleckých, pěve-
ckých, sokolských, dravčích,
pamětních a četných,

buďme naše Státníctvo se
nemohl býti v pochybnostech,
že manifestace tak skvělá
musí mít i utěšný vliv na další
převoj našeho života spolkové-
ho i Společenského. A když
pak se rozlehalo po klasické
Českých heslo Fr. Palta
Stádkovského „Společíme se“
tu jako mocí pouzíchů nalézalo
odhlasu po všech dělnících a
společnostech a kde byli občané
uvědoměti a pro zájmy svého,
národu žamcem; tu se prve
nastal mocný ruch spolkový.
Od nového a Společení jediného
zakona, křikovaný jsou nejen
noví Spolkové Hráči a
jednoty sokolské, spolky ochotné,
ke a Labavny, besedy městanské,

obchodské a remeslnické, v nichž
rozvířány náležitosti veřejné,
potřeby národa a země, to
nichž vycházely nejen pro
a osvědčení v záležitostech
politických ale poradení k
širky ve prospěch podniku
národních a potřebám jeho
~~prospěš~~ zájmů národa prosper-
ních. Za tím nastala doba
hlavních sborů a národních
slavností, při nichž svěceny
makladné prapory a pomníky
přibívané občanství náro-
da přičteným a vynikajícím
místem.

Duší toho ruchu byl Josef
Bakák vždy ochotný a
obětavý rádcí vlasteneckých
spolků v Praze i na venkově
a neunavný pracovník pro

každý podnik, k němuž čerpati
mohl by poslu k Dalsi,
smyslu na prospěch krajiny
národních.

~~Dele...~~
Ké i + všech následujících,
byl život spolkový v Čechách
Dilexity o tom mohly by hlá-
sati spíše poraden, k pora-
nam o společených krajích celých
křiv, tak zejména spíše uci-
selky 30 srpna 1870, k nemu
kapitál 1000 ucielů a kneti-
valé Hýklo přáel veš přiroz-
ních, divadlních ochotníků
a j. v.

Že pak spolkový život na-
mél lehky jít svou Dilexity, což,
koho především bylo Dikarem
jímání, s jukym pro nemu se
skrány protivně bylo jednáno
vždy za doby, kdy podruhy

stal se mistodržitelkou v
Čechách general Kollek a když
dostavila se k nám nová,
kruha persekuce našeho národa,
byli zastupové nejen politické,
nybrž i záhumnické, divadelních
a j. spolků bez příčiny rozma-
nitými výstřehy tyranů a ktery
spolek vedl se v povstání
se nejvyšším národním nemu-
stou pozornost byl bez ohro-
ků rozpuštěn. Charakterist-
ickým však jest, že právě v této době
vstupovali v život spolkové
politické v Praze, v Plzni,
v Brně, Olomouci, Třebíči
a j. na to po upadání nového záho-
na a společování počali se
svými spolků Středoústecké a
Krápavské, ktere hlavně mimo
přetování vzájemnosti a posporo-

naše nemajitelůch kollegů Hlav-
ji se o okvětí sakrálním kni-
hoven v krajích germanis-
ckých, pořádním spik-
převnásch, nálezitých ká-
divadlních představení a.
v Oloupe každé spolku vlast-
nických pak jedno z prvních
míst samy ma české divadelní
ochotnictvo, které již v dobách
prvního probuzení našeho
národa konalo práce velice
násluhnou, sice srovnaním
lásku k mateřskému jazyku
seznamovali český lid jak jsem
byl již dříve podotkl s ch-
minulostí a rozvíjeli sime
vlasteneckého kapalu. v
době novější bylo ochotnictvo
české středním podporováním
podniku národních, u nich
prospěch porábalo divadelní předst-

neum koncerty a zábavy všeho
druhu. Spolku a družstva
obchodních celá se v Čechách
a na Moravě několik set. Kra-
čejie za hestem nerapomenutelné
ho buditele národa J. K. Tyla
manifestalo české kváděhu
obchodníctvo Einmoss svou
dvěma spjety. První konal
se při slavnosti zakládání
kamene k národnímu divadlu
za předsednictví Vítězslava
Halška za přítomnosti 100 diva-
delních obchodníků. Druhý káhu-
bou celou první naši obchodní
celu jednoty "okrok" za předsednictví
Jos. Báraka u přítomnosti des-
gátu as 100 jednot obchodních
traktů pak za velmí celého
národního předsední roby
za předsednictví Dra. Hrab-
ského za sluhou celou malice
divadelní. Spolkový tento zval

vrátil tak, že nřkavacka
vlada na sklonku svého panov-
ního roku 1878. vydala přísné
pokazy, aby byl omezen.
Došlo se tak hlavně pokutováním
jehodlování, koučeni, nekořed-
nými zakazy divad. představení
a zábav, přednášek včelů. To
předsou zakazuje na příklad chod-
si veřejně v člásk za vršku so-
kolů.

Tímto novým pronásledováním
ukrčeli spolkové naši větší
zakaze mnohy ani po letech
se neupravil a počala se
síriti chostejnost a záležitos-
tích spolkových zakaze mnohé
spolky úplně zanikly a to
zejména Dobrá polovice, krevae-
kých spolků plerá a četnosti
živost. Na to však uprostřed
spolky nové, značnou dílečnou
v národním našem životě mající

jaký jsou národní mátky
školská, Právníková a sever
mořská jednota.

Když v krajích českých sahá
je zhoršenou činností svou
na poněmčování české mládeže
je ponešeny Schulverein, které
na jistě se spolek ochrany
národních mátek školská, která
popisuje a umožňuje české
mládeži v obcích poněmčitelůch
navštěvou českých škol a
ochranu jistě před zhoršenou
Germanisací. O založení jistě
je působení má převládající
by více národa Dr. Piéger a
je to také na ten čas nepříteli
ještě spolek vlastenecký.

Když činnost našich krajů
německé národnosti dospěla
k velkým výstřednostem,
když v tak zvaném uzavřeném

15
němí prohlášen byl božím proti
všem českým a Evěným
by nebychane na svíceně, na
konec se vzdalují v život
jednoty Posunavská a Severoz
česka které obrátily se k
duševní i hmotné přelevě
českého jihu a severu.

V každé pak komunistické dale
činnosti svou kluby voličů,
které pozpůsobují a zabytost
sech ~~spolkových~~ občanských
to usilují aby v zastupitelství
jeř zastávali občanské v každém
oblasti působili.

12
Bohusel z Stranické strany
obou stran v ústředí našem
ustaví v ústředí žembo k právnímu
a neustrannému výmku a působez
ní. Mimo to zakládán byl spolek
pro české literární oázy ktery
svůj prehumanitní úkol koná
a napřed hodnými občanského
usnadnění.

skromné pak povstání a usaz-
ní zaslouží utvořit se spolek
jako spolek výrobní, chov-
blahodárnou činnost nemůže
de vyličit; k nemale pak
eti našich dam slouží v posledních
lezech snaha, jakou se užívají,
pak školních a humanitních
ukol ~~jak~~ sáhláním spolek
jako jen obecní kuchyně, a
opravování prostředků, k
opravě pokrmů hladovělím
vítání sáhlání obvy. Jest
to ukol krásný a školních
jiných jednávat si učením
všeho občanstva. Nejmladší
pak spolek k dámským spolek
jest spolek "Domácnost", jeho
účelem jest, kájení školy,
kucharské, v níž obchodování
se mají, co ke reprodukci;

Leťno, jen povstání nem
našim spolkového života se vzhle-
dem k zájmu národnosti a povstá-

ny m an nem možná do podrobnosti
se pouštět. Leč byla by to kárma z
na práce rozemřeli a seznali
čestných činní vykonaných jednotli-
vými spolky a jednotlivci na pros-
pech kulturních i hmotných krajín
našeho ~~národa a naší české vlasti~~.
vylíčil jsem vám jak velká je
vilejší loď spolkového života
hlavně v poměrech našich v um-
ných věcech. Dostí neutěšných
a přepjatých. Trpěte aby tento
vykročil a se vztahoval na
prospěch a ku zbláznění našeho
národa naší české
vlasti. Na zdar!

